

La gran desconeixuda

Els ciutadans europeus tenen un coneixement escàs del Tractat constitucional. El darrer Eurobaròmetre, publicat al febrer però amb dades de novembre, aporta resultats sobre aquesta manca d'informació en contrast amb la importància que se suposa que té.

Fa unes setmanes les alarmes es van disparar als governs dels estats de la UE, sobretot entre els que celebren referèndums sobre el Tractat constitucional. La Comissió Europea va presentar els resultats del darrer informe de l'Eurobaròmetre, l'institut de la UE encarregat de fer les estadístiques i provar de recollir les opinions dels 25 estats, i no hi ha precisament bones notícies sobre l'anomenada Constitució europea. Per començar, una mitjana d'un 33% dels europeus diu que no sap res de la Constitució, un 56% diu que molt poc, i un 11% diu que en general coneix els seus continguts. Les enquestes s'han fet en l'àmbit estatal, per tant realitats com la catalana queden ocultes. Amb tot, l'estudi té elements molt interessants sobre l'impacte del text constitucional entre els europeus.

Cal dir que les dades s'han presentat la darrera setmana de gener, però que l'enquesta es féu al mes de novembre. En els extrems hi ha els Països Baixos (el 22% diu que no en sap res, el 59%, que en sap una mica i el 19%, que en té un coneixement general) i Xipre (65%, 32%, 3%). A Espanya, la triple xifra se situa just per sota la mitjana dels 25, 33%, 55%, 12%, mentre que França és el cinquè alumne de la classe: 26%, 64%, 10%. De fet, l'Eurobaròmetre destaca que el grau del desconeixement sigui més alt en països on no ho hauria de ser, ja que els seus governs tenen previst fer un referèndum sobre el tractat i, per tant, la població, teòricament, hauria d'estar més informada. I titlla d'"especialment preocupant" els casos d'Espanya i Portugal, per ser els primers països a fer referèndums. Amb tot, l'estudi també diu que es dona

la coincidència que en aquells països on es té més coneixement del tractat constitucional l'índex d'aprovació és més alt. Per exemple a Holanda, l'estat que coneix millor el Tractat, un 63% dels enquestats es declaren partidaris del sí, mentre que un 11% estan a favor del no. En canvi, al Regne Unit, on només un 6% diu que coneix de manera general el Tractat, un 20% diria sí, mentre que un 30% diria que no. De fet, el Regne Unit és l'únic lloc on, segons l'Eurobaròmetre, guanya l'oposició al Tractat. En el cas espanyol el sí seria un 56% i el no, un 7%, i a França el sí seria un 48% i el no, un 17%.

Tot i això, l'afirmació de l'Eurobaròmetre que a més coneixement correspon més acceptació seria discutible si tenim en compte que estats per damunt la mitjana europea pel que fa a coneixement, tenen índexs importants de rebuig al Tractat, per damunt del 20%, com és el cas d'Àustria, Dinamarca i Finlàndia.

Altres característiques que assenyala l'enquesta són que a més nivell d'estudis més aprovació, i també que hi ha més vots afirmatius entre els que se situen a l'esquerra de l'espectre polític que no pas a la dreta, tot i ser majoritari en tots dos àmbits.

Una altra dada curiosa del recent Eurobaròmetre és la que avalua les percepcions subjectives sobre el coneixement que tenen a cada país del Tractat constitucional. Per conèixer aquest punt, l'enquesta, després de preguntar sobre el coneixement general del text, feia diverses preguntes sobre aspectes concrets de l'articulat, com per exemple si existirà el ministre d'Afers Estrangers, si es crearà un impost europeu o si un estat pot

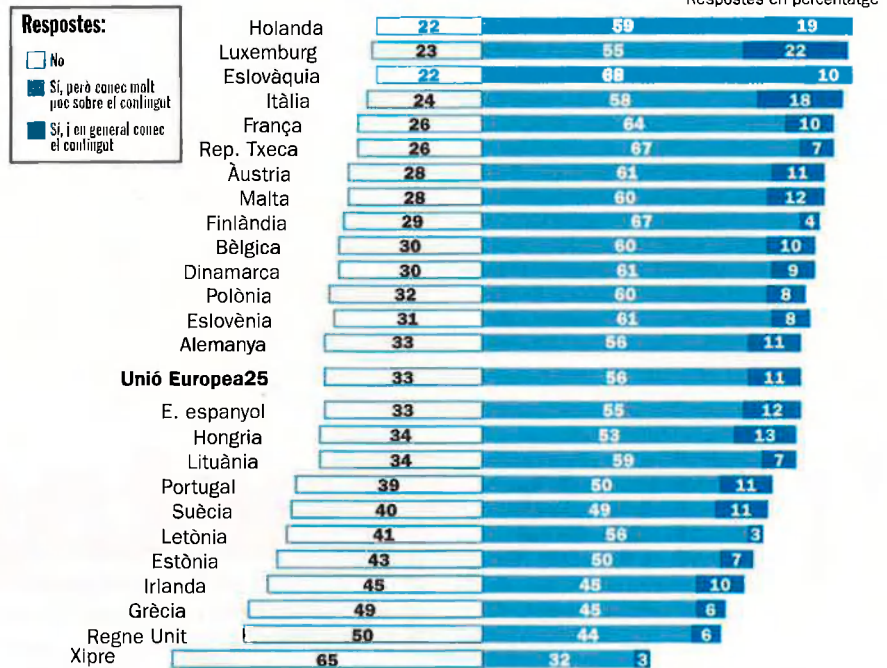
abandonar la UE quan vulgui. Així, l'Eurobaròmetre ha detectat que a Itàlia, Holanda, Hongria, Malta i Espanya les opinions públiques estatals tenen la sensació que en saben més del que realment coneixen.

Poca mobilització. Després del referèndum a l'estat espanyol el dia 20, hi haurà 9 països més que també consultaran la població en termes similars: Portugal, Dinamarca, Irlanda, França, Luxemburg, Regne Unit, Països Baixos i República Txeca. L'Eurobaròmetre els té en compte especialment en aquest informe i dedica un apartat a analitzar la possible participació. On hi ha més gent que diu estar segura d'anar a votar és a Dinamarca (68%), Irlanda (52%) i França i Luxemburg (51%); a la cua hi ha la República Txeca (19%), Portugal (20%) i Espanya (36%). Tenen xifres de participació similars dos estats que a priori s'han mostrat diametralment oposats sobre el Tractat: els Països Baixos, on els sí són gran majoria, la participació és calcula en un 42%, mentre que al Regne Unit, on els euroescèptics es veuen guanyadors, es preveu una participació del 45%.

D'aquestes dades de participació, l'Eurobaròmetre encara en fa una lectura amb resultats més alarmants per als partidaris del sí. Sobretot d'aquells que volen esperonar la participació perquè creuen que així hi haurà més vots afirmatius. Es tracta d'agafar l'enquesta de participació que l'Eurobaròmetre va fer just abans de les passades eleccions europees i comparar-la amb la participació real que hi va haver en aquells comicis. I després especular pensant que la relació de l'enquesta amb la realitat que es donà aleshores també es pugui donar ara. La primera conclusió que es pot treure de comparar les previsions amb els fets és que no acostumen a ser el mateix. Dels 9 països avaluats (Polònia no es té en compte a l'estudi perquè quan es féu encara no havia anunciat que també faria un referèndum) només en dos la participació real fou superior a la que apuntava l'enquesta. I encara. Dels dos un és Luxemburg, on és obligatori votar. L'altre és la República Txeca, on l'enquesta deia que votarien

Eurobaròmetre i Constitució Europea

L'Eurobaròmetre del mes de gener (fet amb dades de novembre) destaca que entre els ciutadans hi ha un gran desconeixement del text constitucional. La pregunta era: "Ha sentit parlar sobre l'esborrany de la Constitució Europea?"

un 23% dels electors i al final ho feren un 28,3%. A la resta de països la realitat sempre és més baixa que la previsió. Per exemple, Espanya calculava un 57% i es quedà al 45,1%; França calculava un 50% i es quedà al 42,8%; o Portugal, que calculava un 42% i es quedà en un 38%.

Les mateixes dades es poden agafar d'una altra manera, però els beneficiaris no tenen per què ser els partidaris del sí. L'Eurobaròmetre diu que hi ha tres països que en l'enquesta de les europees la xifra de participació era més baixa que en la recent enquesta del referèndum, per tant això indicaria que la participació real aquesta vegada hauria de ser més alta que no pas pels comicis europeus. Curiosament, però, en aquests tres estats, Regne Unit, Dinamarca i França, és on es constaten més partidaris del no, especialment en els dos primers.

Cal dir que l'enquesta de les eleccions europees es féu poc abans d'aquells comicis i que tots els països anaven a votar més o menys alhora, en canvi ara l'enquesta, per a qui aporta dades més rellevants és per a Espanya, que té el referèndum a tocar, i en menor mesura

Portugal, que farà la consulta a la primavera. En aquest apartat, l'Eurobaròmetre també evidencia que "aquells que diuen que s'oposen al Tractat constitucional semblen lleugerament més segurs d'anar a votar que no aquells que diuen estar-ne a favor".

L'estudi acaba destacant en les conclusions el fet crucial de la informació, i que la font més fiable per aportar-la, segons l'enquesta, és el Govern de cada estat (22%), seguit dels periodistes (16%), el Parlament Europeu (15%), la Comissió Europea (11%) i els parents i amics (9%). Després, però molt més enrere, queda la credibilitat de partits, organitzacions de consumidors, ajuntaments, sindicats i grups religiosos. Els governs regionals no són considerats a l'enquesta.

Tot plegat, i amb totes les salvetats que marca el calendari dels treballs de l'Eurobaròmetre, queda clar que no hi ha per tirar coets. És cert que el sí és majoritari, com també ho és que cal molta pedagogia. Alguns ja n'han pres nota. D'altres, no.

Oriol Cortacans